

Dosarul nr. 3rh-77/21

Prima instanță: Curtea de Apel Chișinău (jud: I.Corolevschi)

Instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (jud. N.Timofiti, Iu.Sîrcu, Iu.Cimpoi)

ÎNCHEIERE

15 septembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Victor Burduh
Dumitru Mardari
Iurie Bejenaru

examinând cererea de revizuire depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Nord-Universal”,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Nord-Universal” împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 11 ianuarie 2006 a Curții Supreme de Justiție, prin care a fost respins recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Nord-Universal” și a fost menținută hotărârea din 27 octombrie 2005 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La data de 24 iunie 2005, Societatea cu Răspundere Limitată „Nord-Universal” (în continuare SRL „Nord-Universal”) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat, municipiul Chișinău (actualmente Serviciul Fiscal de Stat) cu privire la contestarea actului administrativ.

Prin hotărârea din 27 octombrie 2005 a Curții de Apel Chișinău, cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Nord-Universal” a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 11 ianuarie 2006 a Curții Supreme de Justiție, a fost respins recursul declarat de SRL „Nord-Universal” și a fost menținută hotărârea din 27 octombrie 2005 a Curții de Apel Chișinău.

La data de 2 august 2021, SRL „Nord-Universal” a depus o cerere de revizuire împotriva deciziei din 11 ianuarie 2006 a Curții Supreme de Justiție, solicitând casarea acesteia și reexaminarea cauzei în ordine de recurs, cu admiterea acțiunii în sensul declarat.

În motivarea cererii de revizuire a indicat că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a pronunțat la data de 16 februarie 2021 hotărârea în cauza Nord-Universal SRL v. Republica Moldova, prin care a constatat încălcarea art. 6 § 1 din Convenție. La fel, prin hotărârea menționată, Curtea a acordat societății reclamante suma de 3600 euro pentru prejudiciul moral și suma de 1100 euro pentru costuri și cheltuieli.

Încălcarea admisă de către Curtea Supremă de Justiție la examinarea cauzei în ordine de recurs a degenerat o consecință material defavorabilă pentru societatea reclamantă, aceasta fiind obligată să achite sume de bani, pe care în perspectiva în care se respectau toate drepturile sale, nu avea să le achite.

Respectiv, în viziunea revizuyentei încălcările pot fi remediate doar prin anularea deciziei din 11 ianuarie 2006 a Curții Supreme de Justiție și reexaminarea cauzei în ordine de recurs.

Conform art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art. 450 lit. f) din Codul de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în termen de 6 luni de la pronunțarea hotărârii sau deciziei Curții Europene a Drepturilor Omului – în cazul prevăzut la art.449 lit. h).

Deci, din coroborarea dispozițiilor art. 449 lit. h) și ale art. 450 lit. f) Cod de procedură civilă rezultă că, cererea de revizuire se depune în termen de 6 luni de la pronunțarea hotărârii Curții Europene a Drepturilor Omului, prin care s-a constatat o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale.

Pornind de la aceste cerințe, se constată că, la depunerea cererii de revizuire în temeiul art. 449 lit. h) Cod de procedură civilă, SRL „Nord-Universal”, a respectat prevederile art. 450 lit. f) din Codul de procedură civilă, or, hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Nord-Universal SRL v. Republica Moldova, prin care a fost constatată încălcarea art. 6 § 1 din Convenție, a fost pronunțată la 16 februarie 2021, iar cererea de revizuire a fost depusă la 2 august 2021.

Prin referința din 26 august 2021, Serviciul Fiscal de Stat a solicitat respingerea cererii de revizuire depusă de SRL „Nord-Universal” ca inadmisibilă, invocând că admiterea cererii de revizuire nu ar remedia într-un fel constatatarea încălcărilor stabilite irevocabil prin decizia Curții Supreme de Justiție a cărei revizuire se solicită, or, Curtea Europeană Drepturilor Omului s-a expus asupra respectării procedurii la examinarea cauzei date, dar nu și asupra examinării legalității fondului cauzei.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de revizuire întemeiată și care urmează a fi admisă, cu casarea deciziei instanței de recurs și reținerea cauzei în instanța de recurs pentru rejudecarea recursului.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite unul din următoarele acte de

dispoziție: încheierea de admitere a cererii de revizuire și de casare a hotărârilor sau deciziei supuse revizuirii.

Codul de procedură civilă prevede că, revizuirea unei hotărâri se cere pentru înlăturarea consecințelor grave ale încălcărilor constatate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, consecințe care continuă să existe, produc efecte și nu pot fi remediate decât prin revizuirea hotărârii. În prezenta speță, toate aceste condiții sunt îndeplinite.

Din materialele cauzei se atestă că, prin decizia din 11 ianuarie 2006 a Curții Supreme de Justiție, a fost respins recursul declarat de SRL „Nord-Universal” și a fost menținută hotărârea din 27 octombrie 2005 a Curții de Apel Chișinău.

Ca urmare a pronunțării acestei decizii, revizuenta s-a adresat cu o plângere Curții Europene a Drepturilor Omului, invocând în final, încălcarea de către statul Republica Moldova în privința sa, a art. 6 § 1 din Convenție, referitoare la lipsa citării în fața Curții Supreme de Justiție.

Cu alte cuvinte, invocând art. 6 § 1 din Convenție pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, societatea reclamantă s-a plâns de eșecul Curții Supreme de Justiție de a o cita la ședința de judecată, fiind astfel privată de posibilitatea de a-și apăra în mod rezonabil cauza. De asemenea, ea a susținut că motivele reținute de către Curtea Supremă de Justiție vizau chestiuni de fapt și de drept care au determinat necesitatea participării sale la ședința de judecată.

Prin hotărârea din 16 februarie 2021 în cauza Nord-Universal SRL v. Republica Moldova, Curtea a constatat încălcarea în privința SRL „Nord-Universal” a art. 6 § 1 din Convenție. La fel, prin hotărârea menționată, Curtea a acordat societății reclamante suma de 3600 euro pentru prejudiciul moral și suma de 1100 euro pentru costuri și cheltuieli.

Instanța de revizuire reține că efectele hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului prin care se constată violarea de către instanțele naționale a drepturilor omului, consfințite în Convenție, cu ocazia pronunțării hotărârilor rămase irevocabile după epuizarea tuturor căilor de atac prevăzute de legislația națională - operează asupra acestor hotărâri prin intermediul căii de atac extraordinare a revizuirii prevăzută de articolul 449 din Codul de procedură civilă.

Art. 449 lit. h) din Codul de procedură civilă stabilește că, revizuirea se declară în cazul în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat, printr-o hotărâre, fie Guvernul Republicii Moldova a recunoscut, printr-o declarație, o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale care poate fi remediată, cel puțin parțial, prin anularea hotărârii pronunțate de o instanță de judecată națională.

În temeiul prevederilor art. 447 lit. a), art. 449 lit. h) din Codul de procedură civilă, societatea – reclamantă SRL „Nord-Universal” a depus prezenta cerere de revizuire, întrucât Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat constatările sale anterioare, potrivit cărora, în practică instanțele naționale nu acceptă drept o dovadă pertinentă faptul expedierii unei scrisori și solicită o dovadă de recepționare. În lipsa altei probe decât scrisoarea la care făcuse referire Guvernul, Curtea a considerat că nu a fost stabilit faptul că societatea reclamantă fusese citată în mod corespunzător la ședința în fața Curții Supreme de Justiție.

Cu referire la necesitatea participării societății reclamante la ședința menționată, Curtea a notat că societatea reclamantă invocase un argument nou cu referire la inadmisibilitatea probei principale, *id est* a raportului de expertiză care constatase falsul. Spre deosebire de instanța de fond, Curtea Supremă de Justiție s-a pronunțat în mod expres asupra acestui aspect decisiv și a purces la o nouă analiză a faptelor. Curtea Supremă de Justiție a audiat partea adversă, iar în aceste condiții, din motive de echitate a procedurii, ea nu putea soluționa întrebările invocate în fața ei fără a audia în persoană reprezentantul societății reclamante.

Instanța de revizuire evidențiază că, aspectele redate supra impun inevitabil admiterea cererii de revizuire, cu reținerea cauzei în procedura Curții Supreme de Justiție pentru reexaminare în ordine de recurs a recursului depus de SRL „Nord-Universal”, oferindu-i-se în acest context societății reclamante posibilitatea de a-și apăra în mod rezonabil cauza.

Or, atunci când Curtea constată că un reclamant nu a avut parte de un proces echitabil în instanțele naționale, redeschiderea procedurii de recurs cu respectarea cerințelor prevăzute de art. 6 § 1 din Convenția este obligatorie pentru înlăturarea consecințelor grave ale încălcărilor constatate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

Din aceste considerente se resping argumentele Serviciului Fiscal de Stat invocate în referință, precum că admiterea cererii de revizuire nu ar remedia într-un fel constatarea încălcărilor stabilite irevocabil prin decizia Curții Supreme de Justiție a cărei revizuire se solicită. Aceasta deoarece o hotărâre judecătorească, în care se constată o încălcare a drepturilor fundamentale a persoanei, garantate de Constituție și de Convenție, obligă instanța supremă să înlătore acea încălcare și să repare consecințele astfel încât să restabilească atât cât e posibil situația existentă înaintea încălcării,

Referitor la argumentele Serviciului Fiscal de Stat invocate în referință, precum că Curtea Europeană Drepturilor Omului s-a expus asupra respectării procedurii la examinarea cauzei date, dar nu și asupra examinării legalității fondului cauzei, acestea depășesc limitele controlului judecătoresc a căii de atac extraordinare.

În conformitate cu art. 453 alin. (6) Cod de procedură civilă, în cazul în care o hotărâre examinată anterior în apel și în recurs a fost supusă revizuirii, cauza se trimite, după admiterea cererii de revizuire, la rejudecare.

În contextul celor expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide oportunitatea reexaminării cauzei în ordine de recurs, motiv pentru care ajunge la concluzia de a admite cererea de revizuire, de a casa decizia instanței de recurs și de a reține cauza în instanța de recurs pentru rejudecarea recursului.

În conformitate cu art. 195 din Codul administrativ coroborat cu art.449 lit. h), art. 452 și art. 453 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se admite cererea de revizuire depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Nord-Universal”.

Se casează decizia din 11 ianuarie 2006 a Curții Supreme de Justiție.

Se reține prezenta cauză de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Nord-Universal” împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la contestarea actului administrativ, în procedura Curții Supreme de Justiție pentru reexaminarea recursului depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Nord-Universal” împotriva hotărârii din 27 octombrie 2005 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nicolae Craiu

Victor Burduh

Dumitru Mardari

Iurie Bejenaru